

بەس جۇلدزدى قىزىل تۇ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىندا جەلبىرەدى

1971 - جىلى 10 - ايدىڭ 25 - كۇنى 26 - كەزەكتى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋيە-مى جىنالىسى جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى-نىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىنداى زاڭدى ورنىن قالپىنا كەلتىرۋ جونىدەگى 2758 - ئومورلى قاۋلنى ماقۇلدادى . جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى قۇ-رىلغان سول كۇننەن باستاپ بۇكىل جۇڭگو خالىقنا ۋاكلىدكە ەتەتن بىردەن - ئېىر زاڭدى ۋكىمەت بولدى، جۇڭگو-نىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىنداى ورنىنان يىگىلىكتەنۋى ابدەن ورنىدى. الايدا، باستىسى، امەرىكانىڭ كەدەرگى بولۇمەن، جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسى-نىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىنداى ورنىن تايۋانداعى گومىنداڭ بىيلەۋىشلە-رى يەلەپ كەلگەن بولاتىن . جۇڭگونىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىنداى ورنى ماسەلەسى توغىرەگىندە جۇڭگو ۋكىمەتى مەن جۇڭگو خالىق ۇزاق ۋاقت كۆرەس ورىستەتتى ۋازى دۇنيە جۇ-زىندەگى بارغان سايىن كوپ مەملەكەتتەر-دىڭ قولداۋنا يە بولدى . 1971 - جىلى 9 - ايدا، 26 - كە-

زەكتى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋيىمى جىنالىسى اشلىدى . جىنالىستان بۇورنى، امەرىكا جاپونىيا سىياقتى ەلدەرەمەن بىرگە جۇڭگونىڭ ۋاكلىدك ۇقىعى ماسەلەسى جونىدەگى ەكى ۋتۇرلى ۇسىنىس جوبانى ورتاعا قويدى . ۋب-رىنىشى ، ”ماڭزدى ماسەلە“ ۋسىنىسى جوباسى (”كەرى ماڭزدى ماسەلە“ ۋسىنىسى جوباسى دەپ تە اتالادى) باغىنى ” جۇڭخۇا مىنگو“ نى بىرلەس-كەن مەملەكەتتەر ۋېمىنداى ” ۋاكىل-دىك ۇقىعى“ نان ماقرۇم ەتەتن ۋار-قانداي ۇسىنىس تۇگەلدەي ماڭزدى ماسەلە؛ ەكىنشى ، ” قوسى ۋاكىلدىك ۇقىق“ باغىنى جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ ۋاكىل رەتئىدە بىر-لەسكەن مەملەكەتتەر ۋېمىنا كىرۋىن قاينلداۋ، الايدا ” جۇڭخۇا مىنگو“ نىڭ ۋاكىلدىك ۇقىغن ماقرۇم ەتپەۋ . امەرى-كا مەن جاپونىانىڭ ” ەكى جۇڭگو“ جاساۋ ارەكەتى جۇڭگو ۋكىمەتنىڭ كۇشتى قارسىلىغىنا ۇشرادى .

10 - ايدىڭ 18 - كۇننەن باستاپ، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۋيىمى جىنالىسى جۇڭخۇا خالىق رەسپۇبلىكاسىنىڭ بىرلەس-

(شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 1 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

ۋلتىڭ كۇلدەنۋى جولىندا . دىر جۇرەك قۇرباندار شەجرەسى

لى دىئانىيىڭ:

تورعايشا سوعىس جۇرگىزۈگە شەبەر تايىحاڭ باتىرى

شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 11 - كۇنى شىچياڭۋاڭ-ئىان بەرگەن خابارى (ۋىتلىشى باي مېيىشان). ”اتام قارايايم جا-ۋىنگەرلىك قاسيەتىن عۇمرى بويى ساقادى، تۇرۇمىتا قاجىرلى دا قا-رايايم، ادال ۋازى قالىقتىز بولدى“ . اتاسى لى دىئانىيىڭنى تىلگە العاندا، لى مېڭجاڭنىڭ بويىن ەرەكشە ماقە-سۇرەتى . تانىش سەزىمى كەرنەيدى. اتاسى دۇنيەدەن وتەردىڭ دىندىنەى بىر- نەشە ايدا، ول اتانىسنىڭ جانىنىدا بولپ، قارايبلاىتى، ”اتام حال ۇستىدەن جاققاندا، وتباسىنداى بارلىق ادامعا شىنىشل ادام بولپ، ۋىستى تىغىللىقتى سىتەۋدى، سوعىس قاهرارما-نن جەلەۋ ەتپ، ۋېمىعا تالاپ قويپاۋدى ەس-كەرتەتن“ ، - دەدى ول .

لى دىئانىيىڭ، 1913 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، حىبەيدىڭ چۇنياڭنان. 1938 - جىلى 11 - ايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيا-سىنا مۇشە بولغان . ول توڭگەرەس جول-لەدى. 2007 - جىلى لو جىيانفۇ دۇنيەدەن وتكەندىگىنىڭ 25 جىلدىغىندا 771 زەرتتەۋ ورنى وعان ۋمۇسنىن تۇرغىزىپ، جالغا ۇرپاق عارشى علمىم - تەخنىكا قىزمەتكەر-لەردن لو جىيانفۇدىڭ جان قىيارلىقيەن قىزمەت سىتەپتىن، قامال بۇزۇدان تايىسا-ماپىتىن رۇخنان ۇيرەنۇگە ۇندەيدى .

شياڭئىان قالاسىنىڭ جەرەگلىكتى شەجرەسىن زەرتتەپتىن وقمىستى حى گىجىن بىلاي دەيدى: لو جىيانفۇ جولداس جەكە باسىنىڭ پايدا - زىيانمەن ەسەپتەسپەدى، اتناق - اىبروي قۇمادى، جوعارى دارەجەلى كاسپىنىڭ اتاق باعالاۋ جانە كادىرلاردى ۇسىرۇ ورايىنان تالاي رەت نىرقىسلىقيەن ياس تارتتى، ول ۋوزنىڭ راك ۇرۇۋىنا شالىدىققانىن بىل-گەننەن كەيىن، ۋمورىنىڭ سوڭىنا دەيىن ايانباي قىزمەت سىتەدى. ول جۇڭگونىڭ علمىي زەرتتەۋ سىتەرنە ۇلى ۇلەستەر قوستى. ونىڭ رۇخى اتا مەكەنىدەگى خالىقتى باستان - اياق مەملەكەتنىڭ قاچەتى ۇشىن ۋوز جۇمە-سىن ويداعىداي ورنىداپ، وتانىشلىدە-پەن كۆرەس جاساۋدىڭ داۋىرلىك تارا-ۋىن جازۇعا شابتىناندىرۇدا .

شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 10 - كۇنى چاڭشادان بەرگەن خابارى (ۋىتلىشى شۇاي ساي). لو جيانفۇ جەتىل-گەن زىيالى، تەخنىكاسى ەرەن علمىي زەرتتەۋ قىزمەتكەرى، سونداي - اق قالىقتىسىز ۇلەس قوسقان كوممۇنىستىك پارتىيا مۇشەسى، زىبالاردىڭ ونەگە-سى، ونىڭ مەكەنى جۇناننىڭ شياڭشياڭنىدا ونىڭ جان قىيار-لىقيەن قىزمەت سىتەپتىن، قامال بۇزۇدان تايىسالاپايتىن نىزگى سىتەرى ۇزاقتان بەرى اۋىزدان - اۋىزعا تارالسپ كەلەدى. لو جيانفۇ كەزىندە وقعان شياڭشياڭ 1 - ورتا مەكتىبى تالاي رەت ەسكە ۋتۇسىرۇ قىمىلدارىن وتكىزىپ، وقتىۋشى - وقۇش-لاردى ونىڭ ۇلەس قوسۇ رۇخى مەن اسىل قاسيەتىنەن ۇيرەنۇگە ۇندەدى .

لو جيانفۇ، 1935 - جىلى 9 - ايدىڭ 21 - كۇنى خۇنان ولكەسى شياڭشياڭ ۋ-دانى چىڭگۇاڭ قالاىشەنىڭ نانچىڭ كو-شەسىندە دۇنيەگە كەلگەن. 1948 - جىلى شياڭشياڭ 1 - ورتا مەكتەبىىنە ەمتىحان بەرىپ قاپبلاندانى. 1950 - جىلى جۇڭگو جالغا دەموكراتىيالىق جاستار وداعىنا مۇشە بولادى. 1951 - جىلى جۇڭگو خالىق ازاتتىق ارمىياسىنا قاتناسادى. 1956 - جىلى شىبەي داشۇەسى اتوم فىزىكاسى فاكۇلتەتىنىڭ اتوم يادرو فىزىكا مامانند-ەمنا ەمتىحان بەرىپ قاپبلاندانى .

1959 - جىلى 4 - ايدىڭ 14 - كۇنى لو جيانفۇ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيا-سىنا مۇشە بولادى. داشۇە وقۇۋىن بىتىر-گەننەن كەيىن، ئلگەرنىدى - كەيىندى شىبەي داشۇەسىندە، جۇڭگو علمى اكا-دەمىياسى شي - ان لەكتروندىق ەسەپ-تەۋ ماشىنا تەخنىكاسى بولىمىشەسىندە، عارشى ونەر كاكسىي مېينىستىرلىگىنىڭ شائشى لىشان مىكرو ەلەكترون سەرىك-تەستىگىندە (قازىرگى جۇڭگو عارشى علمىم - تەخنىكاسى توبى سەرىكتەستىگى) قىزمەت سىتەگەن .

1965 - جىلى لو جىيانفۇ مىكرو ەلەكترون تەخنىكاسىن زەرتتەي باستايدى .دى. 1968 - جىلى بەيجىڭ ەلەكتر -

لى ۋار جاقىتارداعى قىزمەتتەردە كورنەكتى جاقسارۇ جارىققا شىقتى . جاعايدا وزگە-رمىس تۇلغانمەن، اسىرە سولشىل يدەيا-لىق اعىمەن سىن تەزىنە ۇلۇ كۇرەسى ۋسى جۇزىندە ۋالى دە كومەسكى، قايتالاۋ تا-سىلىندە جالغالىپ جاتتى .

1972 - جىلى، جۇۋ نىلايدىڭ قۇنىق راگىنا دۇشار بولغان دىئاگنوزى انىقتالدى . بۇل كەزدە ول 74 جاسىتا بولاتىن، دەنىسى ساۋ ادامداردىڭ ۋوزى ارقىلاپ جۇرە ەپايتىن قىيىن ەرەكشە قاربالاس قىزمەتتى ۇستىنە الدى. ونىڭ ۇستىنە، ونىڭ ۋار سالاىداعى ”سولشلىدق“تى وڭاۋ ۇشىن جاساعان قۇلىشىنىى جىياڭ چىڭ قاتارلى ادامداردىڭ ۋتۇرلى - ۋتۇستى كە-دەرگىلەرى مەن قىساسىنا ۇشىرادى . ول ۇنەمى: مەنىدە تەك ”ولە - ولگەنشە وتاند-نىڭ قامىن جەۋ“ دەگەن ۋسوز عانا بار ، - دەيتىن . ونىڭ كوڭىل تۇكىپىرىندە تەك پارتىيا مەن خالىقتىڭ كەلەلى تاپسىرماسى، تەك قىزمەتكە دەگەن وسكەلەڭ جاۋاپ-كەرسىلىك سەزىمى مەن سىكە دەگەن شەكسىز ادالىدى عانا بولدى!

(شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 2 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

نىپ كەلە جاتقان چاپون ارمىياسىن وق جاۋ-دىرىپ، 5 ادامىن اتىپ ولىتىرەدى، جازالاي-دى . دەرەۋ وكپە تۇستاعى توبەگە اينىلىپ بارىپ وق جاۋدىرىپ، ئلگەرىندى - كەيىندى جاۋدىڭ 58 ادامىن اتىپ ولىتىردى، جا-رالايدى، 3 اتقا گرانات جارىقشاعى ۋىتىپ ەلەدى، چاپون قۇرشاق ارمىياسىنىڭ ەس - اقىلى شەمپى، قايتەرىن بىلمەي قالادى. 3 ايدان استام ۋاقىتتىعى ”تازالاۋ“عا قارسى سوعىستا، ول خالىق جاساقتارى پارتىزان-دار گرۇپپاسىن باستاپ 27 رەت شاپقاس جۇرگىزىپ، جىيىنى چاپون قۇرشاق ارمىيا-سىنىڭ 267 ادامىن اتىىپ ولىتىرەدى، جازالايدى .

1944 - جىلى 2 - ايدا، لى دىئانىيىڭ سانىي - چاچار - حىبەي شەكارا رايونى سوعىس قاهرار-ماندارى، سوعىس ۇلگىلەرى ۋاكىلدەرەنىڭ چىي-نالىسىنا قاتناسىپ، شەكارا رايوندىق ۋكىمەت جاعىننان ”مەرگىن“ جانە ”2 - دارەجەلى سوعىس قاهرارمىانى“ اتاعى بەرىلدى، سونداي - اق ”تايىحاڭ باتىرى“ دەگەن ماڭدايشالىق تارتۇ ەتىلدى. سوعىس ارەدىگىندە، ول خالىق جا-ۋدىرىس ۇرگىزىپ، چاپون قۇرشاق قارىسى باستانىن ۇرگىزىپ، چاپون قۇرشاق قارىسى دەموكراتىيالىق ۋكىمەت جاعىننان ”تازالاۋ“ جۇرگىزەدى. 9 - ايدىڭ 16 - كۇنى، چاپون ارمىياسىنىڭ 1000نان استام ادامى جۇيىياڭ ۋدانى جياندىچياۋدىڭ تۇڭ-رەگىنىدەگى بىرنەشە قىستاقتى قورشاشاۋعا الادى، لى دىئانىيىڭ چاپون قۇرشاق ارمىيا-سى قۇدالاعان خالىق جۇمسىكەرلەرنىڭ ارا-سىنا جاسىرىن كىرىپ، جاۋدىڭ ۇجىاۋان قىستاعىندا تۇراتىن 8 - ارمىيانىڭ 2 - تۇانىسا تۇتقىيل شاۋمىلداماشقى بولغاندىنن بىلەدى دە، توتە جولمەن ۋجۇرپ مالمەتتى جەتكىزە-دى. ونان سوڭ خالىق جاساقتارىن باستاپ وڭتايلى جەردى يەلەپ، جاۋدى تورۇلدايد-دى، سونىمەن بىرگە وڭتۇستىك، سولتۇس-تىك ەكى باععتتا شاۋبىل جاساعان چاپون قۇرشاق ارمىياسىنا وت اشىپ، وق جاۋدىردا-دى، ۋسويتىپ، چاپون قۇرشاق ارمىياسىنىڭ ەكى جاقىتاعى قوسىنى جاڭگىلىسىپ، ئېىر - بە-رىنە شاۋبىل جاساپ، ۇتۇر ۇلىم - جىتمىگە ۇشىرايدى. چاپون قۇرشاق ارمىياسى اداد-مانىن بىلگەن سوڭ، ۇوش ۇلۇ ۇشۇن ادا-كەرلەردىن تويتايدى. بۇل كەزدە، ول جۇرت-شلىققا قولبايىشلىق ەتىپ، دەرەۋ شەگىندە-ربى، ۋوزى 2 خالىق جاساعىن ەرتىپ سى-رگىرگۇۋدىڭ دۇڭلىڭ شوقسىنا شىعەپ، ۋتو-

تارلى ادامداردىڭ ”شەتەلگە جارامساققانغان“ دەپ قۇتىرىنا سىنعا ۇلۇ قىسىمىنا قاراھاي، سىرتقى ساۋدا مەن ەكونومىكالىق - تەخنىكا-لىق ۋسى - كۇيىستى قۇلىشنا ورىستەتتى. ۋدىل - قىستاق قىزمەنىدە، پارتىيا ورتالىق كومىتەتى ۋدىل - قىستاق خالىق كوممۇناللا-رىنىڭ ېولسى ماسەلەسى جونىدە نۇسقاۋ شىعارىپ، ەڭبەگىنە قاراي ېولسى جاساۋ پرىنسىپىنە، ۋسوز جوق، تاباندى بولۇ كە-رەكتىگىن قايتالاي دارىپتەدى. علمىم، وقۇ - اعارتۇ قىزمەتىندە، ول نەگىزدىك علمىمدار مەن نازارىيانى زەرتتەۋدى يگەرۋدى تالاپ ەتتى. مۇنان سىرت، ول پارتىيانىڭ مادەن-يەت، ۇلت، بىرلىكسپ سىياقتى ساياساتتارىن تىناقىتقاندردۇ قىزمەتن دە يگەردى .

جۇۋ نىلاي اسىرە سولشىل يدەيالىق اعىمىن سىن تەزىنە ۇلۇ كەرەك دەگەن پىكىر-دى العا قويدى، بۇل 1967 - جىلى 2 - ايدىڭ الدى - ارتىنىدا ورتالىقتىڭ كوپتە-گەن باىستى جولداستارى تالاپ ەتكەن ”مادەنىيەت زور توڭگەردىسى“ قاتەلىگىن تۇزەتۇ سىندى دۇرسى دارىپتەمەنىڭ جال-عاسى، ”مادەنىيەت زور توڭگەردىسى“نە قا-راتىلغان ”سولشلىدق“تى ېىرىنىشى رەت وڭاۋى. 2 جىلعا تايباۋ رەتتەۋ - وڭاۋ ارق-

لى دىئانىيىڭنىڭ شىنخۇا اگەنتىگىنىڭ 9 - ايدىڭ 11 - كۇنى شىچياڭۋاڭ-ئىان بەرگەن خابارى (ۋىتلىشى باي مېيىشان). ”اتام قارايايم جا-ۋىنگەرلىك قاسيەتىن عۇمرى بويى ساقادى، تۇرۇمىتا قاجىرلى دا قا-رايايم، ادال ۋازى قالىقتىز بولدى“ . اتاسى لى دىئانىيىڭنى تىلگە العاندا، لى مېڭجاڭنىڭ بويىن ەرەكشە ماقە-سۇرەتى . تانىش سەزىمى كەرنەيدى. اتاسى دۇنيەدەن وتەردىڭ دىندىنەى بىر- نەشە ايدا، ول اتانىسنىڭ جانىنىدا بولپ، قارايبلاىتى، ”اتام حال ۇستىدەن جاققاندا، وتباسىنداى بارلىق ادامعا شىنىشل ادام بولپ، ۋىستى تىغىللىقتى سىتەۋدى، سوعىس قاهرارما-نن جەلەۋ ەتپ، ۋېمىعا تالاپ قويپاۋدى ەس-كەرتەتن“ ، - دەدى ول .

لى دىئانىيىڭ، 1913 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، حىبەيدىڭ چۇنياڭنان. 1938 - جىلى 11 - ايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيا-سىنا مۇشە بولغان . ول توڭگەرەس جول-لەدى. 2007 - جىلى لو جىيانفۇ دۇنيەدەن وتكەندىگىنىڭ 25 جىلدىغىندا 771 زەرتتەۋ ورنى وعان ۋمۇسنىن تۇرغىزىپ، جالغا ۇرپاق عارشى علمىم - تەخنىكا قىزمەتكەر-لەردن لو جىيانفۇدىڭ جان قىيارلىقيەن قىزمەت سىتەپتىن، قامال بۇزۇدان تايىسا-ماپىتىن رۇخنان ۇيرەنۇگە ۇندەيدى . شياڭئىان قالاسىنىڭ جەرەگلىكتى شەجرەسىن زەرتتەپتىن وقمىستى حى گىجىن بىلاي دەيدى: لو جىيانفۇ جولداس جەكە باسىنىڭ پايدا - زىيانمەن ەسەپتەسپەدى، اتناق - اىبروي قۇمادى، جوعارى دارەجەلى كاسپىنىڭ اتاق باعالاۋ جانە كادىرلاردى ۇسىرۇ ورايىنان تالاي رەت نىرقىسلىقيەن ياس تارتتى، ول ۋوزنىڭ راك ۇرۇۋىنا شالىدىققانىن بىل-گەننەن كەيىن، ۋمورىنىڭ سوڭىنا دەيىن ايانباي قىزمەت سىتەدى. ول جۇڭگونىڭ علمىي زەرتتەۋ سىتەرنە ۇلى ۇلەستەر قوستى. ونىڭ رۇخى اتا مەكەنىدەگى خالىقتى باستان - اياق مەملەكەتنىڭ قاچەتى ۇشىن ۋوز جۇمە-سىن ويداعىداي ورنىداپ، وتانىشلىدە-پەن كۆرەس جاساۋدىڭ داۋىرلىك تارا-ۋىن جازۇعا شابتىناندىرۇدا .